

ÚSPORY ENERGIE A VYUŽITÍ OZE V SOUSTAVÁCH ZÁSOBOVÁNÍ TEPEM

Trendy evropské a české legislativy

Ing. Martin Hájek, Ph.D.

ředitel Teplárenského sdružení České republiky

15. listopadu 2018, Blovice

Klimaticko-energetický hattrick

„Hatrick! Další pozdně-
noční dohoda o čisté
energii pro EU. Poprvé
máme zjednodušenou,
robustní a transparentní
správu Energetické
unie, která nám
pomůže splnit naše
energetické cíle do roku
2030 a dále
integrovaným
způsobem,“ tweetoval
19. června 2018
rozzadostněný komisař
Miguel Arias Canete.

Legislativní balíček čistá energie pro všechny Evropany

Nařízení Evropského parlamentu a Rady o správě energetické unie = přímo použitelné

Směrnice Evropského parlamentu a Rady o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (přepracované znění) = účinnost od 30.6.2021

Směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti = transpoziční lhůta 22 měsíců

- 1.Hlasování na plénu Evropského parlamentu 13.11.2018
- 2.Schválení Radou EU – začátek prosince 2018
- 3.Vydání v úředním věstníku EU – konec roku 2018

Klimaticko-energetický rámec roku 2030

Cíl snížení emisí o 40 % ve srovnání s rokem 1990

- Snížení emisí v EU ETS o 43 % ve srovnání s rokem 2005
- Snížení emisí mimo EU ETS o 30 % ve srovnání s rokem 2005
- Závazný cíl snížení emisí v ČR o 14 % proti úrovni 2005

Cíle zvýšení podílu energie z OZE

- Na úrovni EU závazný cíl 32 % energie z OZE
- Národní cíle podílu energie z OZE v členských státech (po finálním stanovení závazné) = ČR 20,8 %?
- Indikativní cíl nárůstu tepla z OZE (1,3 nebo 1,1 procentního bodu ročně)
- Závazný cíl podílu energie v dopravě

Klimaticko-energetický rámec roku 2030

Cíle energetických úspor

- Indikativní cíl na úrovni EU snížení spotřeby o 32,5 % (primární i konečná spotřeba energie)
- Indikativní národní cíle (primární i konečná spotřeba energie)
- Povinné snižování KS o 0,8 % ročně (článek 7)
- Pro ČR 84 PJ nových úspor energie v konečné spotřebě do roku 2030 = investice nejméně 590 mld. Kč, z toho dotace 215 mld. Kč (zdroj Enviros).

Nařízení o správě energetické unie

Národní klimaticko-energetické plány

- první návrh do konce roku, stanovisko Komise do 30.6.2019, finální plán do konce roku 2019

Zprávy o pokroku – poprvé 15. března 2023

Závazná trajektorie pro cíl OZE 32 %

- 18 % cíle do roku 2022, 43 % do roku 2025 a 65 % do 2027

Mechanismus zaplnění mezery v případě neplnění cíle OZE

Směrnice OZE - definice

„**energií okolního prostředí**“ přirozeně se vyskytující tepelná energie a energie nahromaděná v prostředí vymezeném určitými hranicemi, která může být uložena v ovzduší, s výjimkou odpadního vzduchu nebo v povrchových či **odpadních vodách**;

„**odpadním teplem a chladem**“ teplo a chlad nevyhnutelně vzniklé jako vedlejší produkt v průmyslových zařízeních nebo zařízeních na výrobu elektřiny nebo v terciárním sektoru, kde byl nebo bude použit proces kombinované výroby tepla a elektřiny nebo kde není kombinovaná výroba tepla a elektřiny proveditelná, jež by se bez přístupu do soustavy dálkového vytápění nebo chlazení bez využití rozptýlily do vzduchu nebo vody;

Směrnice OZE Článek 3 Závazný celkový cíl Unie pro rok 2030

3. Členské státy zajistí, aby jejich vnitrostátní politiky, které zahrnují povinnosti vyplývající z článků 25 až 28 této směrnice, a režimy podpory byly **koncipovány s řádným přihlédnutím k hierarchii způsobů nakládání s odpady** stanovené v článku 4 směrnice 2008/98/ES, aby se zamezilo nežádoucím narušujícím účinkům na trzích se surovinami. **Členské státy neposkytnou podporu energii z obnovitelných zdrojů vyrobené při spalování odpadu, jestliže nebyly dodrženy povinnosti v oblasti tříděného sběru stanovené v uvedené směrnici.**

Směrnice OZE – článek 15 Správní postupy, nařízení a kodexy

4. Členské státy ve svých stavebních předpisech nebo jiným způsobem s rovnocenným účinkem stanoví požadavek využívání minimálního množství energie z obnovitelných zdrojů v nových budovách a ve stávajících budovách, které procházejí důkladnou rekonstrukcí, ***je-li to technicky, funkčně a ekonomicky proveditelné a*** se zohledněním výsledků výpočtu nákladově optimální úrovně provedeného podle čl. 5 odst. 2 ***2010/31/EU, a nemá-li to negativní vliv na vnitřní ovzduší.*** Členské státy umožní, aby mohl být tento požadavek na využívání minimálního množství energie splněn mj. ***prostřednictvím účinného dálkového vytápění a chlazení s využitím značného podílu energie z obnovitelných zdrojů a odpadního tepla nebo chladu.***

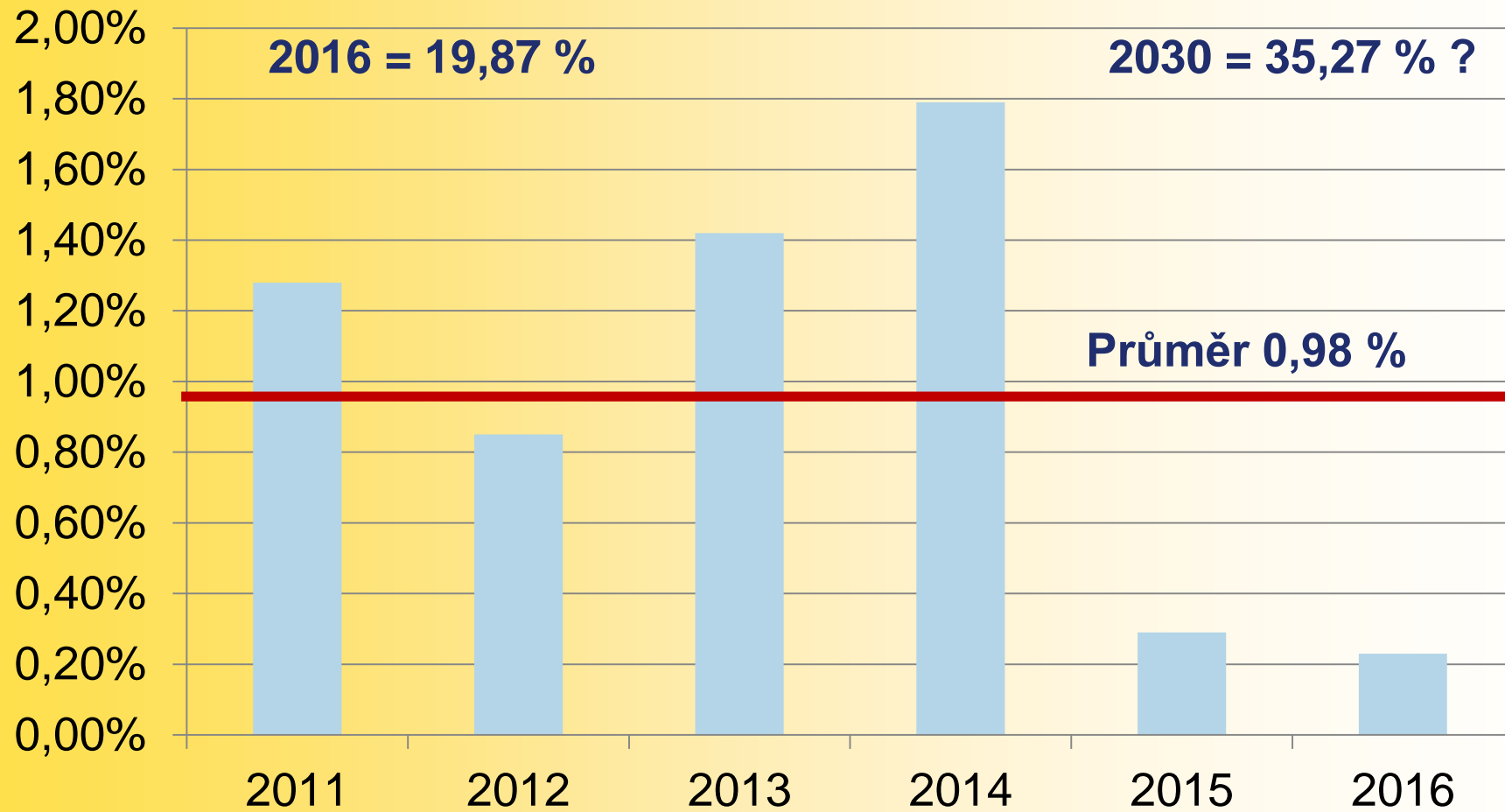
Směrnice OZE – článek 23

Indikativní cíl zvyšování podílu tepla z OZE o 1,1 % ročně z úrovně roku 2020 (hodnoceny průměry 2021-2025 a 2026-2030)

(bez zahrnutí odpadního tepla z průmyslu a služeb)

Týká se podílu energie z OZE dodané pro vytápění a chlazení, tedy nejen dálkového vytápění.

Meziroční nárůst tepla z OZE (procentní body)

Zdroj: MPO

Směrnice OZE – Článek 24 – odpojení od SZT

- povinnost provozovatelů SZT informovat zákazníky o energetické náročnosti a podílu energie z OZE
- zákazníci připojení na SZT, které nejsou účinné, musí mít možnost se odpojit (možnost moratoria do roku 2025 na základě plánu renovace na účinné SZT)
- pro bytové domy odpojení možné pouze pro budovu jako celek
- při odpojení nárok na přímé náklady odpojení a neodepsanou část aktiv potřebných pro dodávku tepla zákazníkovi
- práva zákazníků mají být vynutitelná kompetentním úřadem

Směrnice OZE Článek 24 – zvyšování podílu OZE

zajistit příspěvek SZT k cíli zvýšení podílu tepla z OZE

a) vynasnažit se zvýšit podíl tepla z OZE alespoň o 1 procentní bod ročně nebo

b) požadavek na provozovatele SZT připojit a odebírat teplo z OZE a odpadní teplo za stanovených podmínek při připojení nového odběratele, náhradě nebo rozšiřování výrobních kapacit.

Požadavek se neuplatní při

- nedostatku kapacity z důvodu dodávek tepla z OZE a KVET
- nesplnění technických parametrů pro spolehlivý a bezpečný provoz
- nadměrném nárůstu nákladů.

Možnost vyjmout z požadavku

- účinné SZT (i pokud se jimi stanou do roku 2025 na základě plánu)
- SZT do 20 MW

Směrnice OZE – článek 29 Kritéria udržitelnosti

Paliva z biomasy musí splňovat kritéria udržitelnosti a úspor skleníkových plynů, pokud jsou využita v

- a) zařízeních produkujících elektřinu, vytápění a chlazení nebo zařízeních s celkovým jmenovitým tepelným příkonem nejméně **20 MW** v případě paliv z pevné biomasy
- b) zařízeních s celkovým jmenovitým tepelným příkonem nejméně 2 MW v případě paliv z plynné biomasy.

Členské státy mohou kritéria udržitelnosti a úspor skleníkových plynů použít na zařízení s nižším celkovým jmenovitým tepelným příkonem.

Směrnice OZE – článek 29 Kritéria udržitelnosti

Elektřina z paliv z biomasy se zohlední pouze tehdy, splňuje-li jeden nebo více z následujících požadavků:

- a) vyrábí se v zařízeních s celkovým jmenovitým tepelným příkonem do **50 MW**;
- b) pro zařízení s celkovým jmenovitým tepelným příkonem od **50 do 100 MW** se vyrábí za použití technologie vysoce účinné kombinované výroby tepla a elektřiny nebo pro zařízení vyrábějící výhradně elektřinu **splňující úrovně čisté elektrické účinnosti spojené s nejlepšími dostupnými technikami (BAT-AEEL)**, jak jsou vymezeny v prováděcím rozhodnutí Komise (EU) 2017/1442;
- c) pro zařízení s celkovým jmenovitým tepelným příkonem **vyšším než 100 MW** se vyrábí buď za použití technologie vysoce účinné kombinované výroby tepla a elektřiny, nebo u zařízení vyrábějících výhradně elektřinu dosahuje **čistá elektrická účinnost nejméně 36 %**;
- d) vyrábí se použitím zachycování a ukládání uhlíku z biomasy.

Směrnice o energetické účinnosti

Články 9a, 9b, 9c – měření tepla

Základní požadavky na měření dálkového tepla zachovány

Měření u konečných spotřebitelů podmíněno technickou proveditelností a nákladovou efektivitou

V případě nových bytových domů povinné individuální měření teplé vody.

Povinnost čl. států stanovit pravidla pro rozúčtování nákladů na vytápění, chlazení a teplou vodu

Od data transpozice (konec roku 2020) nově instalovaná měřidla a indikátory vytápění s dálkovým odečtem.

Všechna měřidla vybavit dálkovým odečtem do 1. ledna 2027.

Směrnice o energetické účinnosti

Články 10a, 11a, příloha VIIa – vyúčtování tepla

Povinnost nabízet elektronické vyúčtování a faktury

Povinnost poskytovat vyúčtování a faktury bezplatně, rozúčtování nákladů na neziskové bázi

Pokud jsou instalována měřidla s dálkovým odečtem od 1. ledna 2022 povinnost poskytovat vyúčtování měsíčně (v případě vytápění výjimka mimo topné období), povinnost je možné splnit také on-line přístupem k měření.

Povinné poskytování dalších informací – palivový mix, emise CO₂, atd.